

УДК 338.58:65.014
DOI: 10.15673/fie.v11i4.1541

Дідух С.М.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій
вул. Канатна, 112, м. Одеса, Україна, 65039
E-mail: didukhsm@i.ua
ORCID ID: 0000-0003-1534-0975

КОНЦЕПЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ: ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ

Економічний розвиток залишається ключовою метою на макрорівні упродовж останніх століть. Динамічне зростання світової економіки у другій половині ХХ століття позитивно вплинуло на добробут населення у різних регіонах світу. Однак ціла низка диспропорцій розвитку, підвищення нерівності у різних її проявах, як це показано у даній статті, поставило питання про доцільність подальшого зростання ціною знищення природних ресурсів, досягнення багатства одних за рахунок бідності інших. Все це стало причинами для пошуку нових концепцій розвитку людства на основі принципово нових засад. Метою даної статті є дослідження причин і передумов виникнення концепції інклюзивного розвитку, а також її сутності. Запит на формування та впровадження концепції інклюзивного розвитку є у різних верстах населення. Модель економічного зростання, яка дозволяє залучити більшу частину населення до ефективної економічної діяльності та сприяє підвищенню добробуту й подолання нерівності відповідає інтересам усіх суб'єктів економічної діяльності.

Ключові слова: інклюзія, інклюзивний розвиток, темпи зростання, нерівність, диспропорції.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В умовах глобальної економічної і політичної нестабільності, посилення проблем соціальної нерівності актуальною науковою задачею є розробка та обґрунтування нових концепцій розумного та збалансованого розвитку. Саме з цих причин у політичних і наукових колах все більшого поширення набуває концепція інклюзивного розвитку. Дослідження її сутності, стратегічних цілей, причин і передумов виникнення є важливим науковим питанням.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Теоретичні основи концепції інклюзивного розвитку закладені у наукових роботах закордонних вчених: Д. Асемоглу та Дж. Робінсона [1], З. Бедоса [2], J. Gupta і С. Vegelin [3], Дж. Подеста [4], McKinley, Т. [5] та інших. Дослідженню проблем збалансованого, інклюзивного розвитку, визначенню сутності даної концепції присвячені роботи і цілої низки вітчизняних вчених: А.В. Базилюк та О. Жулиної [6], О.Г. Вдовіченої [7], Т.О. Зінчук [8, 9], Т.Г. Затонацької [10], О.І. Павлова [11], О. Прогнімак [12], В.А. Самофатової [13], Л.І. Федулової [14] та інших. Науковці наголошують на недоліках існуючої моделі економічного зростання та необхідності нових підходів і принципів до розвитку.

Формулювання цілей дослідження. У той же час поза увагою науковців залишаються глибинні причини та передумови виникнення концепції інклю-

зивного розвитку. На нашу думку, без коректної відповіді на питання «що не влаштовує нас у існуючій моделі економічного зростання?» неможливо визначити стратегічні цілі, задачі та інструменти інклюзивного розвитку із урахуванням інтересів усіх суб'єктів економічної діяльності.

Враховуючи вищенаведене, метою статті є дослідження причин і передумов виникнення концепції інклюзивного розвитку, а також її сутності.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Основою сучасної економічної моделі розвитку світу у останні століття є зростання за будь-яку ціну. Як зазначає Ю.Н. Харарі «щоби зрозуміти сучасну економічну історію, насправді, потрібно зрозуміти лише одне єдине слово. Це слово «зростання» [15]. Зупинка зростання або спад є ознакою кризи та загрозою для існування економічних суб'єктів на різному рівні: країн, транснаціональних холдингів, середніх та малих підприємств.

Ставши на шлях невідмінного зростання людство досягло чималих успіхів: якщо щорічний обсяг виробництва на душу населення у 1500 році у середньому складав 550 доларів, то у наш час – 11097 доларів [16].

Якщо у 1500 році у світі було вироблено товарів та послуг на приблизно 250 млрд. доларів, то нині воно складає 60 трлн. доларів [15].

За цей період людство не лише повірило у невідворотність економічного зростання та звикло до

нього, але і великою мірою зробило його самоціллю.

Статистика Світового банку свідчить, що зростання світового господарства було доволі успішним та динамічним у другій половині 20 століття [17]:

- світовий ВВП у поточних цінах в дол. США зріс у 31,9 разів у 2017 р. в порівнянні із 1969 р.;

- ВНД на душу населення за методом Atlas у поточних цінах зріс із 755,5 дол. США у 1969 р. до 11100,88 дол. США у 2017 р. – в 14,7 разів;

- ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності збільшився у поточних цінах із 5 493,42 дол. США у 1990 році до 17 968,88 долу. США у 2018 році – тобто в 3,27 рази.

Економічне зростання позитивно вплинуло на рівень життя населення. За даними Світового банку чисельність населення світу зросло із 3,61 млрд. осіб у 1969 р. до 7,59 млрд. осіб у 2018 р. – в 2,1 рази. Очікувана тривалість життя при народженні зросла із 58 років у 1969 р. до 67,7 років у 2000 р. та 72,23 роки у 2017 р. [17].

Станом на кінець 2018 р. рівень надзвичайної бідності в світі є найнижчим за всю історію спостережень. У 1990 р. понад третина населення світу жили на менш, ніж 1,9 дол. США на день. За ці роки понад одному мільярду вдалося вирватися із злиднів, і близько половина країн світу знизили частку бідного населення до менш ніж 3% [18].

Відбулось також покращення значень інших показників, які характеризують рівень соціального розвитку. У результаті економічного зростання та технічного прогресу підвищився рівень доступу населення до освітніх ресурсів, зріс рівень зарахування до початкових та середніх шкіл – загальний рівень освіченості людей є найвищим за всю історію людства.

Внаслідок розвитку медицини коефіцієнт смертності у віці до 5 років (на 1000 живонароджених дітей) зменшився із 93,20 у 1990 р. до 39,10 у 2017 р.

Тобто економіка світу є незрівнянно більшою за економіку 1500 чи 1900 років, а рівень життя населення об'єктивно покращився, відповідно до статистичних даних Світового банку.

У чому ж тоді вади існуючої системи економічного розвитку? У першу чергу, слід відмітити, що розподіл світового багатства є нерівномірним, а тому значна частина людства не відчуває переваг економічного зростання і не має більше економічних благ, ніж їх предки.

Споживання електроенергії на душу населення у світі зросло із 1200,06 кВт* год на рік у 1971 р. до 3132,15 кВт* год на рік у 2014 р. Однак близько 1 мільярда людей (13% населення світу) живуть все ще без електрики – з них 87% живуть у сільських районах. Ця проблема характерна більшою мірою для Центральної Африки, Центральної та Південної Азії. Понад 2,6 млрд. людей не мають доступу до каналізації та чистої питної води, 5,4 млрд. людей – до Інтернету, 2,5 млрд. людей не мають рахунків у фінансових установах [14].

Хоча рівень бідності в світі знижується, од-

нак вона сконцентрована в окремих регіонах світу – загальний борг країн із низьким і середнім доходом складає 607 млрд. дол. США, що є найвищим показником за останні роки. Разом з тим, порівняно із 1980 р. у країн-учасниць G7 загальний борг зріс до 300% ВВП [19].

Невирішеною залишається системна проблема нерівності населення планети. Частка доходу найбідніших 20% населення залишається практично незмінною – 5,3 % у 1980 р., 3,2 % у 2000 р. та 5,2 % у 2017 р. [17].

Другим важливим недоліком існуючого економічного укладу є те, що економічне зростання та підвищення рівня життя населення має нерівномірний характер, відбувається посилення нерівності у світі та виникнення структурних дисбалансів розвитку.

Чисті доходи 100 найбагатших жителів людей Землі у 2013 р. досягли 240 млрд. дол. – за останні 20 років доходи 1% найбагатших жителів планети збільшилися на 60%. А найбідніші верстви населення заробляють менш як 1,25 дол. США на людину на день [19].

Глобалізація світу та все більша відкритість дають можливість людям порівнювати свій рівень добробуту із мешканцями розвинених країн. У таких умовах очевидним стає дисбаланс між доходами та способом життя мешканців найбідніших та найбільш розвинених країн. Глибокі диспропорції у розвитку являють собою загрозу у глобальному вимірі та є однією із причин збройних конфліктів, активних міграційних процесів та зростання кількості біженців. Численні військові конфлікти спричинені саме відсутністю механізмів справедливого розподілу ресурсів між усіма членами суспільства.

У 2018-2019 рр. соціальні протести охопили міста із високим рівнем економічного розвитку: Париж, Москву, Гонконг, Сантьяго. Якщо користуватись загальноприйнятною методологією оцінки рівня життя населення, то причин для протестів у мешканців цих міст немає: високий рівень соціальних благ, рівень доходів вище середніх по країні, розвинута інфраструктура. Подушний дохід у Гонконзі досягає \$40 тисяч, в Парижі – понад \$60 тисяч, а в Сантьяго – майже \$18 тисяч (одне з найбагатших міст Латинської Америки) [20]. Однак причини протестів – соціальні вимоги, зокрема, більш справедливий розподіл доходів, забезпечення політичних свобод, зменшення майнової нерівності, створення так званих соціальних ліфтів. Як зазначив Дж. Сакс: «ось що може статися, коли відчуття несправедливості починає поєднуватися з масовим відчуттям зниження соціальної мобільності» [20].

Тому постає питання: «чи є сенс у неухильному економічному зростанні за будь-яку ціну із руйнуванням екології та винищенням біологічних ресурсів, якщо це не призводить до підвищення рівня життя людей у всьому світі?». Чи дійсно світова економіка йде вірним шляхом та чи може бути зростання економіки безкінечним? Чи є межа зростання? При збереженні 2% зростання світової економіки на рік

через 100 років вона зросте у 7,2 рази. Чи витримає планета таке зростання та чи є в цьому потреба?

Після усвідомлення того факту, що інші суспільні моделі (такі як комунізм) зазнали краху, відбулося усвідомлення необхідності створення нової моделі економічного розвитку на основі капіталістичних засад.

Ціла низка економічних та політичних лідерів заявляють про кризу капіталізму та необхідність переходу до нової моделі розвитку. Президент Франції Е.Макрон заявив про кризу капіталізму та необхідність удосконалити побудову світу: «сам капіталізм деградував і збожеволів – так як ми самі ж породжуємо ті прояви нерівності, врегулювати які ми потім не в змозі» [21].

Мільярдер Марк Беніофф є одним із представників найбагатших людей світу, які також говорять про глибоку кризу капіталістичної моделі розвитку: «вільні ринки дозволили створити нові індустрії і привели до процвітання, яке допомогло мільярдам людей вибратися з убогості. Але при цьому капіталізм «з його нав'язливою ідеєю про максимізацію прибутку для акціонерів» також призвів до жакливого нерівності, коли статки 26 найбагатших людей світу дорівнюють статкам 3,8 млрд. найбідніших» [22].

В умовах, коли існуючу модель розвитку критикують і найуспішніші представники суспільства, і найбідніші верстви суспільства (мовою міграції та протестів по усьому світу), очевидно є необхідність створення та впровадження нової, удосконаленої концепції розвитку.

Тобто виникла об'єктивна необхідність у новому підході до розвитку людства. Концепція інклюзивного сталого розвитку (inclusive sustainable growth) сформувалась як більш широка парадигма щодо зростання та розвитку, як протипада підходу до економічного зростання як самоцілі людства. З іншого боку – це відображення споконвічного прагнення людства до суспільства, заснованого на справедливому розподілі ресурсів та рівному доступу до них та логічне

продовження вчень фон Хайека, М. Вебера, В. Вернадського, концепцій сталого розвитку, зеленої економіки та інших.

Інклюзія (англ. inclusion – включення, залученість) – це збільшення ступеню участі усіх громадян соціуму у процесі економічного зростання і справедливий розподіл його результатів [6]. Інклюзивний розвиток – це зростання, яке дозволяє залучити більшу частину трудових ресурсів до ефективної економічної діяльності завдяки чому забезпечити більшій частині населення більш високий рівень життя [12, с. 152].

В доповіді ООН «Людський розвиток для всіх і кожного» зазначено: «для того щоб людський розвиток охоплював усіх і кожного, зростання має бути інклюзивним і спиратися на чотири взаємопідтримуючих стрижні: зростання, що веде до зайнятості; посилення фінансової інклюзії; інвестування у пріоритетні напрями людського розвитку; здійснення високоефективних багатоспрямованих заходів із втручання (безпрограшних стратегій)» [23].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, основними передумовами виникнення концепції інклюзивного розвитку є наявність диспропорцій у розвитку окремих регіонів світу, майнова нерівність, необхідність забезпечити більш справедливий розподіл суспільних благ. Перспективною науковою задачею є розробка теоретико-методологічних засад інклюзивного розвитку на макро-, мезо- та мікрорівні із залученням усіх суб'єктів економічної діяльності.

Першочерговим завданням впровадження концепції ІР є прискорення зростання та ліквідація нерівності у розподілі результатів економічного зростання. На нашу думку, ключовими важелями інклюзивного розвитку є стимулювання зайнятості у секторах із найвищим рівнем оплати праці; стимулювання розвитку індивідуального підприємництва; заохочення зайнятості найбідніших та маргінальних верств населення.

Література

1. Acemoglu, Daron. Why nations fail: the origins of power, prosperity, and poverty. Daron Acemoglu, James A. Robinson. New York Crown Publishing Group. 2012. 544 p. doi: 10.1355/ae29-2j
2. Бедос З. М. Для багатших і для бідніших. Зростання нерівності – одна з найбільших соціально-економічних і політичних проблем сучасності // Тиждень: [Веб-сайт]. URL: <http://tyzhden.ua/World/62625>. (дата звернення: 04.10.2019).
3. Gupta, J. & Vegelin, C. Sustainable development goals and inclusive development // International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics (2016) Т. 16, № 3. С. 433-448. doi: 10.1007/s10784-016-9323-z
4. Podesta J. Inclusive Economic Growth: Increasing Connectivity, Expanding Opportunity, and Reducing Vulnerability // Center for American Progress: [Веб-сайт]. URL: <http://www.americanprogress.org/issues/economy/report> (дата звернення: 04.10.2019).
5. Terry McKinley. Inclusive Growth Criteria and Indicators: An Inclusive Growth Index for Diagnosis of Country Progress. ADB Sustainable Development Working Paper Series. No. 14, June 2010
6. Базиліук А.В., Жулин О.В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку. Економіка та управління на транспорті. 2015. Вип. 1. С. 19-29.
7. Вдовічена О. Г. Інклюзивний розвиток – сучасна парадигма стійкого економічного зростання // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2018. Вип. 3. С. 17-29.

8. Зінчук Т.О. На початку пошуку стратегії інклюзивного зростання сільської економіки: світовий та європейський підхід // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2016. Вип. 4. С. 132-137.
9. Зінчук Т.О. Інклюзивна складова розвитку сільських громад // Інтелектуальна економіка в умовах суспільних трансформацій: перспективи публічно-приватного партнерства: матеріали III Міжнар. наук.-практ. форуму, 27 черв. 2017 р. : у 2-х ч. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. Ч. 1. С. 16-22.
10. Затонацька Т.Г. Фінансове забезпечення інклюзивного зростання та подолання бідності в Україні: існуюча практика та перспективи. Теоретичні та прикладні питання економіки. 2014. Вип. 1(28). Т. 2. С. 102-112.
11. Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів: монографія / Павлов О.І. та ін.; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2012. 760 с.
12. Прогнімак О.Д. Інклюзивний розвиток України: перешкоди vs перспективи. Економічний вісник Донбасу № 1(51). 2018. С. 187-197.
13. Samofatova V. A. Strategic directions of sustainable and inclusive development of the agri-food sphere // Food Industry Economics. 2019. Vol.11, Issue 1. P. 10-15; doi:10.15673/fie.v11i1.1290
14. Федулова Л.І. Інклюзивні інновації в системі соціально-економічного розвитку. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2016. № 3 (25). С. 56-65.
15. Харарі Ю.Н. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. Харків: «Книжний Клуб «Клуб Семейного Досуга», 2018. 544 с., с. 381.
16. Maddison, Gross National Income Per Capita 2009, Atlas Method and PPP // World Economy, 2009. vol. 1. P. 261-264
17. World Development Indicators // The World Bank Group. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/Type/TABLE/preview/on#> (дата звернення: 29.07.2019).
18. Підсумки 2018 від Світового банку: бідність, біженці, борги // BBC. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46699086> (дата звернення: 29.07.2019).
19. Єщенко П. С. Економічне зростання без розвитку: причини і шляхи інноваційного перетворення економіки // Економіка України. 2013. № 10. С. 4–20.
20. Sachs J. D. Why Rich Cities Rebel // project Syndicate. 2019. URL: <https://www.project-syndicate.org/commentary/explaining-social-protest-in-paris-hong-kong-santiago-by-jeffrey-d-sachs-2019-10undefined> (дата звернення: 3.10.2019).
21. Капіталізм деградував. Макрон закликав удосконалити побудову світу // НВ: [Веб-сайт]. 2019. URL: <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/makron-zaklikav-udoskonaliti-pobudovu-svitu-novini-svitu-50039070.html> (дата звернення: 23.08.2019).
22. Marc Benioff: We Need a New Capitalism // The New York Times: [Веб-сайт]. 2019. URL: https://www.nytimes.com/2019/10/14/opinion/benioff-salesforce-capitalism.html?te=1&nl=dealbook&emc=edit_dk_20191015?campaign_id=4&instance_id=13085&segment_id=17892&user_id=4e12ff39d1460d7e627535ea1fe9a1cd@i_id=6429711920191015 (дата звернення: 10.10.2019).
23. Human Development Report 2016. Human development for everyone // UNDP. New York, 2016. P. 198-201.

Стаття надійшла 15.10.2019
 Стаття прийнята до друку 29.10.2019
 Доступно в мережі Internet 26.12.2019

Дидух С.М.

кандидат економічних наук, доцент
 кафедра економіки промисловості
 Одесская национальная академия пищевых технологий
 ул. Канатная, 112, м. Одеса, Украина, 65039
 E-mail: didukhsm@i.ua
 ORCID ID: 0000-0003-1534-0975

КОНЦЕПЦИЯ ИНКЛЮЗИВНОГО РАЗВИТИЯ: ПРИЧИНЫ И ПЕРЕДПОСЫЛКИ ВОЗНИКНОВЕНИЯ

Экономическое развитие было и остаётся ключевой целью для государств, регионов и самых различных компаний в течение последних веков. Динамичный рост мировой экономики во второй половине XX века положительно повлиял на благосостояние, уровень образования населения в различных регионах мира. Основываясь на данных Мирового банка, можно утверждать, что человечество по целому ряду экономических и статистических показателей (ВВП, ВВП на душу населения, продолжительность жизни, численность населения) находится на пике своего развития.

Однако, как это показано в данной статье, возник целый ряд диспропорций развития, неравенство различных регионов и слоев населения в различных его проявлениях достигло значительного уровня. Как результат – рост нестабильности, социальной напряженности, миграции, а также возникновение военных конфликтов. Поэтому остро стоит вопрос о целесообразности дальнейшего роста ценой уничтожения природных ресурсов, достижения богатства одних за счет бедности других. Все это стало причинами для поиска новых концепций развития человечества на основе новых принципов.

Целью данной статьи является исследование причин и предпосылок возникновения концепции инклюзивного развития, а также ее сущности. Запрос на формирование и внедрение концепции инклюзивного развития существует у разных слоев населения. О необходимости изменений заявляют и политические лидеры, и богатейшие люди мира, и беднейшие слои населения путем протестов и миграции. В свою очередь, модель инклюзивного развития, которая позволяет привлечь большую часть населения к эффективной экономической деятельности и способствует повышению благосостояния, и преодоления неравенства отвечает интересам всех субъектов экономической деятельности.

Ключевые слова: инклюзия, инклюзивное развитие, темпы роста, неравенство, диспропорции.

Didukh S.

Ph.D., Associate Professor
Department of Industrial Economics
Odessa National Academy of Food Technologies
Kanatna str., 112, Odessa, Ukraine, 65039
E-mail: didukhsm@i.ua
ORCID ID: 0000-0003-1534-0975

THE CONCEPT OF INCLUSIVE DEVELOPMENT: CAUSES AND PREREQUISITES OF THE GENESIS

Economic development remains a key goal for states, regions and a wide variety of companies over the past centuries. The dynamic growth of the world economy positively affected the well-being, the level of education of the population in various regions of the world in the second half of the 20th century. Based on the data from the World Bank, it can be argued that humanity, by a number of economic and statistical indicators (GDP, GDP per capita, life expectancy, population), is at the peak of its development.

However, as shown in this article, a number of development imbalances arose. The inequality of different regions and segments of the population in its various manifestations has reached a significant level. As a result, there is an increase in instability, social tension, migration, as well as the emergence of military conflicts. Therefore, the question of the feasibility of further growth at the cost of destroying natural resources and achieving the wealth of some at the expense of the poverty of others is an acute question. All these became the reasons for the search for new concepts of human development based on the new principles.

The purpose of this article is to study the causes and prerequisites for the genesis of the concept of inclusive development, as well as its essence. The request for the formation and implementation of the concept of inclusive development exists among different segments of the population. Political leaders, the richest people in the world, and the poorest segments of the population through protests and migration claim the need for change. In turn, the model of inclusive development, which allows to attract a large part of the population to effective economic activity and contributes to improving welfare and overcoming inequality, meets the interests of all subjects of economic activity.

Key words: inclusion, inclusive development, growth rates, inequality, disproportions.

References

1. Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2012). *Why nations fail: the origins of power, prosperity, and poverty*. New York: New York Crown Publishing Group. doi: 10.1355/ae29-2j
2. Bedos, Z. M. (2012). Dlia bahatshykh i dlia bidnishykh. Zrostannia nerivnosti – odna z naibilshykh sotsialno-ekonomichnykh i politychnykh problem suchasnosti. *Tyzhden*. Retrieved from <http://tyzhden.ua/World/62625>
3. Gupta, J., & Vegelin, C. (2016). Sustainable development goals and inclusive development. *International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics*, 16(3), 433–448. doi: 10.1007/s10784-016-9323-z
4. Podesta, J. Inclusive Economic Growth: Increasing Connectivity, Expanding Opportunity, and Reducing Vulnerability. Retrieved October 4, 2019, from <http://www.americanprogress.org/issues/economy/report>.
5. McKinley, T. (2010). Inclusive Growth Criteria and Indicators: An Inclusive Growth Index for Diagnosis of Country Progress. *ADB Sustainable Development Working Paper Series. No. 14*.

6. Bazyliuk, A. V., & Zhulyn, O. V. (2015). Inkluzyvne zrostantia yak osnova sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. *Ekonomika Ta Upravlinnia Na Transporti*, (1), 19–29.
7. Vdovichen, O. H. (2018). Inkluzyvnyi rozvytok – suchasna paradyhma stiikoho ekonomichnoho zrostantia. *Visnyk Chernivetskoho Torhovelno-Ekonomichnoho Instytutu*, (3), 17–29.
8. Zinchuk, T. O. (2016). Na pochatku poshuku stratehii inkluzyvnoho zrostantia silskoi ekonomiky: svi-tovyi ta yevropeyskyi pidkhid. *Visnyk Sumskoho Natsionalnoho Ahrarnoho Universytetu*, (4), 132–137.
9. Zinchuk, T. O. (2017). Inkluzyvna skladova rozvytku silskykh hromad In *Intelektualna ekonomika v umovakh suspilnykh transformatsii: perspektyvy publichno-pryvatnoho partnerstva: materialy III Mizhnar. nauk.-prakt. forumu, 27 cherv. 2017 r.* (Vol. 1, pp. 16–22). Zhytomyr: ZhNAEU.
10. Zatonatska, T. H. (2014). Finansove zabezpechennia inkluzyvnoho zrostantia ta podolannia bidnosti v Ukraini: isnuucha praktyka ta perspektyvy. *Teoretychni Ta Prykladni Pytannia Ekonomiky*, 2(1 (28)), 102–112.
11. Pavlov, O. I. (Ed.). (2012). *Stalyi rozvytok ta bezpeka ahroprodovolchoi sfery Ukrainy v umovakh hlobali-zatsiinykh vyklykiv*. Odesa: Astroprint.
12. Prohniak, O. D. (2018). Inkluzyvnyi rozvytok Ukrainy: pereshkody vs perspektyvy. *Ekonomichni Visnyk Donbasu*, (1 (51)), 187–197.
13. Samofatova, V. A. (2019). Strategic directions of sustainable and inclusive development of the agri-food sphere. *Food Industry Economics*, 11(1), 10–15. doi: 10.15673/fie.v11i1.1290
14. Fedulova, L. I. (2016). Inkluzyvni innovatsii v systemi sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. *Ekonomika: Realii Chasu*, (3 (25)), 56–65.
15. Kharari, Yu. N. (2018). *Liudyna rozumna. Istorii liudstva vid mynuloho do maibutnoho*. Kharkiv: «Knizhnyy Klub «Klub Semeynogo Dosuga».
16. Maddison. Gross National Income Per Capita 2009, Atlas Method and PPP. *World Economy*, (1), 261–264.
17. World Development Indicators. Retrieved July 29, 2019, from <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/Type/TABLE/preview/on#>.
18. Pidsumky 2018 vid Svitovoho banku: bidnist, bizhentsi, borhy. (2018). Retrieved July 29, 2019, from <https://www.bbc.com/ukrainian/features-46699086>
19. Yeshchenko, P. S. (2013). Ekonomichne zrostantia bez rozvytku: prychny i shliakhy innovatsiinoho pe-retvorennia ekonomiky. *Ekonomika Ukrainy*, (10), 04–20.
20. Sachs, J. D. (2019). Why Rich Cities Rebel. Retrieved October 3, 2019, from <https://www.project-syndicate.org/commentary/explaining-social-protest-in-paris-hong-kong-santiago-by-jeffrey-d-sachs-2019-10undefined>
21. Kapitalizm dehraduvav. Makron zaklykav udoskonalyty pobudovu svitu. (2019). Retrieved August 23, 2019, from <https://nv.ua/ukr/world/geopolitics/makron-zaklykav-udoskonaliti-pobudovu-svitu-novini-svitu-50039070.html>
22. Benioff, M. (2019). We Need a New Capitalism. Retrieved October 31, 2019, from https://www.nytimes.com/2019/10/14/opinion/benioff-salesforce-capital-ism.html?te=1&nl=dealbook&emc=edit_dk_20191015?campaign_id=4&instance_id=13085&segment_id=17892&user_id=4e12ff39d1460d7e627535ea1fe9a1cd@i_id=6429711920191015
23. *Human Development Report 2016*. (2016). *Human development for everyone* (pp. 198–201). New York.

Received 15 October 2019

Approved 29 October 2019

Available in Internet 26.12.2019

Цитування згідно ДСТУ 8302:2015

Дідух С.М. Концепція інклюзивного розвитку: причини та передумови виникнення // Економіка харчової промисловості. 2019. Т.11, вип. 4. С. 14-19. doi: 10.15673/fie.v11i4.1541

Cite as APA style citation

Didukh, S. (2019). The concept of inclusive development: causes and prerequisites of the genesis. *Food Industry Economics*, 11(4), 14-19. doi: 10.15673/fie.v11i4.1541